

فـاين بهـره وـووباري وشه به باي جواني!.. بـند باجهـلان

(شيعر وهـكو دنياي مانيفـستبوني ئهـو فـاينه)

سهره تا:

ههميشه گه‌يشتن به‌فهزاي ئه‌و وشانه‌ي له‌هه‌وه‌ده‌چن، پـويستی به‌مه‌عريفه‌هه‌يه، خـ ئه‌گه‌ر قسه‌له‌سهر (فهزاي شيعري) بکه‌ين، ئه‌وا له‌پا ئه‌و مه‌عريفه‌يه، پـويستيمان به‌دروستکردنی دنيايه‌ك هه‌يه، بانگمان ده‌كا بـ خـشه‌ويستی و به‌رائه‌ت و ترازان له‌کينه و تارمايي.

ئهرکي هـخه‌گر بریتی نيه له‌دابەشکردنی ده‌ق به‌سهر دوو به‌ره‌ي ده‌قي (باش) و (خراپ)، به‌هـكو گه‌يشتنه به‌و فهزايه‌ي، هـح تيايدا سه‌نته‌ره و ئاگادارکردنه‌وي خوـنه‌ريشه له‌و ته‌گه‌ره ده‌ستکردانه‌ي، زـر جار (جه‌لي ئه‌ده‌بي) که به‌ره‌مي (کينه‌ي ئايدـلـژي و فيکري و ده‌روونيه)، له‌پشتيه‌وه‌يه‌تي.

بـ گه‌يشت به‌و هـه‌هـه‌ شيعرييه، کار ده‌که‌ين بـ که‌شفکردنی چه‌ند کـدي شاراهه‌ي نـو دنياي مه‌ودا فراواني شيعره‌کانی (سه‌باح هـنجدهر)، چونکه هه‌ست ده‌که‌ين شاعير توانيويه‌تي، خوـنه‌ر بخاته نـو بازنه‌ي ئه‌و بير کردنه‌وانه‌ي، هه‌ميشه پـويستيان به‌دووباره بوونه‌وه هه‌يه.

پاژي يه‌که‌م: (خنکان له‌نـو دنياي جواني)دا.

خنکان ههر به‌ته‌نيا و هـستگه‌ي گه‌يشتن نيه به‌مردن، به‌هـكو زـر جار گوزارشته له‌قووـترين خاـي بير کردنه‌وه که له‌هـه‌گايه‌وه ده‌گه‌ين به‌حه‌قيقه‌تي زياتر، که‌واته جـرـك له‌خنکان هه‌يه، له‌ده‌ره‌نجامي گه‌ان به‌دواي حه‌قيقه‌ته‌وه پـي ده‌گه‌ين.

(ئاوه‌دانی هـگم)

هـگ ده‌مگه‌يه نـ به‌لـهـه‌بووم

لـهـه‌بووم بـم ده‌وانـ

لـوي په‌يوم به‌گـلمی خـم وه‌ده‌نـم

پرچی په‌تری مناـيم هـشووی سـبووری گرتوو

دـم و کـت و به‌ندی کات و ناکات ده‌که‌مه‌وه)

له‌م پارچه شيعره‌دا، شاعير ئينسان په‌يوه‌ست ده‌كا به‌هـه‌گوه، ئه‌مه‌ش به‌خشه‌ري هـزه به‌و مرـقه‌ي، ويستی گه‌يشتنی هه‌يه به‌وزه‌ي درـژه‌دان به‌ژيان. ديسانه‌وه گه‌انه‌وه بـ مناـي، پشت به‌ست به‌ئاوه‌دانی ئه‌و

ههگه‌ی شاعیر تـبـینی ده‌کا، سـبـووری بـ ئـستای شاعیر دهـهـنـن و ده‌ره‌نجام مـناـپی شاعیر پـ دهـبـت له ده‌نکه تر و قه‌تره فرمـسـک که تامی بزه ده‌دهن، سه‌ره‌نجامی ئه‌و سه‌فه‌ره‌ش، کرانه‌وه‌ی ئه‌و کـتـه هه‌میشه‌ییانه‌یه، که سـک له زه‌مه‌نـکی شیندا ده‌یانخاته گه‌رده‌نمانه‌وه. زه‌مه‌ن کاتـ شین ده‌بـت، هه‌موو شتـکی نـو زه‌مه‌ن هه‌ر شینه، پرته‌قاـه‌کان شینن و په‌نجه‌ره‌کانیش هه‌ر شین، ده‌رگا‌کان شینن و فرمـسـکه‌کانیش هه‌ر شین، بـیه بـ زگار بوون له‌و (شینستانه)، پـویسته به‌رده‌وام ئـستامان گه‌انه‌وه بـت بـ مـناـپی، چونکه ئه‌و دنیا په‌مه‌یه‌ی له‌نـو خه‌یاپی زـرـکمان بوونی هه‌یه، مه‌گه‌ر هه‌ر له باخچه سه‌وزه‌کانی ئه‌وـدا پـی بگه‌ین، ئه‌گینا سه‌حرای شینی (گه‌وره‌بوون)، هه‌رگیز ناـبـته مه‌مله‌که‌تی خه‌یا ه په‌مه‌یه‌کان. وه‌کو گوتمان، شاعیر تـبـینی ئه‌و هه‌گه پته‌وه ده‌کا که هـزی ئه‌وه، هـزی خـشویستنی وشه و نیشتمان و خودا، هـزی به‌رگه‌گرتن به‌رامبه‌ر ئازار و سه‌راب و ناـه‌حه‌تی که ئه‌مه‌ش دیدگای (نیتشه)یه، کاتـ پـی وابوو، ئازار مرـف به‌هـز ده‌کا و دژی بـچوونی (شـپنهاوهر) بوو که وجودی ئازاری وه‌کو پـویستییه‌ک قه‌بوو نه‌بوو، به‌کو ئه‌و پـیوابوو که به‌زه‌یی تـ به‌رامبه‌ر به‌من، ته‌نیا بـ ئه‌وه‌یه، ترسی ئه‌و ئازاره‌ی تووشی من بووه، له خـت دوور بخه‌يته‌وه.

پاژی دووهم: گه‌انه‌وه بـ سروشت و ترسان له سروشت!

ئه‌و ساته‌ی، مرـف له‌نـو سروشتدا، سروشتـکی به‌د نمایش ده‌کا، ئه‌وا به‌رامبه‌ر تووشی ئازارگه‌لـک ده‌کا، وه‌کو ئازاره‌کانی نـو سروشت ده‌رده‌که‌ون، که‌چی له‌نـو وـنا استه‌قینه‌که‌ی ئه‌و نمایشه، ده‌زانین که ئازاره‌کان هیچ نین جگه له ئازاری مرـف قه‌به‌ده‌کان که ده‌مانسووتـنـن. (سروشت هه‌موو شتـکت ترساندوومی

لرغه‌ی ئاگرت

بـندایی چیات

گه‌فی ووبارت

ده‌شتایی ووتت

په‌نجه‌م له‌چاوه‌ وانییه‌کی دوانه‌ها‌توو یان گیان پـنه‌ماو)

ترسان له سروشت، ترسانه له‌و دیوه بینراوه‌ی که مردن به‌دوای خـیدا ده‌هـنـن، به‌ام له شیعره‌که‌دا هیچ ئامازه‌یه‌ک بـ ترسان له مردن بوونی نییه، ته‌نیا ترسان له گـاگانی گه‌یشتن به‌مردن هه‌ستی پـ ده‌کر، بـیه شاعیر وه‌کو کاره‌کته‌رـکی بوـر باسی ئازاری ئه‌و سروشته ده‌کا، بوـرییه‌ک که له ترسان له ئاگر و چیا و ووبار و ده‌شتاییدا به‌کـتا ده‌گات، ترسانـک که چاوه‌ وانییه‌کی دوانه‌ها‌توو یان گیان

پنه‌ماو به‌دوای خیدا ده‌ه‌ن.

مرځ له ئه‌ستانه‌ی گه‌یشتن به‌ مردن، له‌وه‌یه‌ بیر له‌ ګاګا نی گه‌یشتن به‌و مردنه‌ بکاته‌وه، وه‌ك چن با‌نده‌یه‌ك ده‌ف و ده‌شزان فینی ئه‌و له‌وه‌یه‌ مردنی ئه‌و ب‌ت، له‌وه‌یه‌ له‌ میانه‌ی ئه‌و فینه‌یدا، ب‌ت به‌ قوربانیی فیشه‌ك یان ساچمه‌یه‌ك یان دارلاستیک‌ك، به‌ام ه‌شتا ئه‌و ترسانه‌ له‌ فین پاشگه‌زی ناکاته‌وه و به‌رده‌وامه‌ له‌ فین به‌ره‌و مه‌مله‌که‌تی ئه‌و حه‌قیقه‌ته‌ی، ب‌ك‌تایه‌.

(سارتر) له‌ شان‌نام‌ی (د‌رگای داخراو)دا، له‌س‌ر زاری کار‌ک‌تر‌ک‌و (ن‌خ‌ر له‌ د‌ز‌خدا پ‌ویستیمان ب‌ گورزی ئاگرین نی، د‌ز‌خ ه‌ر ئ‌مان‌ی د‌ورو‌ب‌رمان). نا‌ح‌تی ناسایی (سارتر)، ب‌ش‌کی پ‌یو‌ستبوو ب‌ ش‌و‌ی (سارتر) خ‌ی‌و‌و‌ك‌ خاوی دوو چاوی کز بوو و مام‌و‌ی ئ‌وانیتر له‌گ‌یدا له‌ منا‌یی‌و‌ ناسایی بوو، د‌وا‌جار (سارتر) نیگای ئ‌وانیتر ب‌ ق‌ و کین‌و‌و‌و‌ون د‌ک‌ات‌و‌، ب‌ی‌ ژیان له‌گ‌و‌ ئ‌وانی تر لای ئ‌و‌و‌ ف‌یل‌سوف‌، د‌ز‌خ‌ك‌ ب‌ خ‌ی، چونکه‌ هه‌ست به‌و ئازاره‌ ده‌کا که له‌ مرځ‌قه‌کانه‌وه پ‌مان ده‌گه‌ن.

پاڅی سه‌یه‌م: له‌ ئه‌زموونی مردنه‌وه ب‌ ئه‌زموونی گ‌و‌ستان!

گ‌و‌ستان ئه‌زموون‌کی تازه‌یه‌ ب‌ مرځ به‌ هه‌میشه‌یی، چونکه‌ به‌رده‌وام مردووی تازه‌ د‌نه‌ نه‌و گ‌و‌ستان، ب‌یه‌ ئه‌و مه‌مله‌که‌ته‌ به‌رده‌وام خ‌ی تازه‌ ده‌کاته‌وه، به‌رده‌وام له‌سه‌ر حیسابی خو‌ن و ئ‌سقان و جه‌سته‌ی ئ‌مه‌، بانگه‌شه‌ ب‌ یف‌م ده‌کا.

(گ‌و‌ستان ما‌و‌که‌ ئازیزه‌کانی بانگ ده‌کاته‌ ناو خ‌ی به‌ مه‌دالیا ناسراویان ده‌کا

ف‌ری زمان‌ی هه‌موومان ده‌بن له‌

ک‌ت‌ب‌ و

چرا و

سرووش و

ش‌ش‌ و

ئه‌سپ ده‌دو‌ن

دارشه‌خسه‌کانی له‌یان ده‌ب‌در ب‌

ل‌ن‌ک‌ و

بلو‌ر و

گ‌پا و

په‌رژین

چٚن و به چ تامهزرٚ ييهك ده مخه يته سهر دووباٚ ي به هٚزى فٚين
ئاي فٚين به ره و كوٚم ده بات)

شاعير باسى ونبوونى ئازيزه كان ده كا له نٚو گٚٚستاندا، باسى ئهو
لٚدوانه ده كا كه لٚدوانه له كتٚب و چرا و شٚٚش و ئهسپ، دواتر
(فٚينى ناديار) كه فٚينه به ره و دنيا يه كى ناديار، خه يٚا ي شاعير
داگير ده كا، فٚينك له پاٚ ئازار و ناٚه حه تيه كانى، له خٚگرى
تامهزرٚ ييه كانى گٚٚستانه و وٚناگه لى وه كو لانك و بلوٚر و گٚٚپاٚ و
پهرژين به دوای خٚيدا ده هٚنٚ.

گٚٚستان پٚمان ده ٚٚ: شكستى مٚزن ئٚو شكستٚ يٚ، مرٚف هٚست بكا
لٚسر ٚٚگا يٚ كى ٚٚاستٚ و هٚر ئٚو ٚٚگا يٚ ش سپاردٚ ي دٚزٚخى بكا، شٚٚ
لٚ پٚناوى ئايدىا يٚك بكا و هٚر ئٚو ئايدىا يٚش بيبا بٚر و
كٚناراوٚ كانى مردن، شانازى بٚ مٚعريفٚ يٚك وٚ بكا و هٚر ئٚو
مٚعريفٚ يٚ وجود و بير كردنٚ وٚ و عٚقٚى لٚ بسٚنٚ، كٚواتٚ لٚو
ساتٚدا ئٚو مٚعريفٚ يٚ هيچ نيٚ جگٚ لٚ جٚهٚلٚكى خٚست كٚ پاٚ بٚ
مرٚفٚ وٚ دٚنٚ بٚ گومٚ ابوونى زياتر.

مادام ژيان هٚر كٚتايى دٚت و لٚ چركٚ ساتٚكدا دٚبينٚ وٚ بٚ سفر،
كٚواتٚ ئٚوٚ دٚمٚنٚتٚ وٚ، ٚٚا بردووى ئٚمٚ يٚ، هٚر ئٚو ٚٚا بردووى
بٚرپرسيار لٚ داهاتووى ئٚمٚ و خٚشى و ناخٚشى ئٚمٚ يٚ پٚوٚ لكاوٚ،
بٚئٚندازٚ ي جوان كٚشانى تابلٚ يٚ ٚٚا بردوومان، باخچٚ يٚ ئايندٚمان
فراوانتر دٚبٚت، ئٚو حٚقيقٚتٚ شتٚكٚ پٚويستى بٚ سلماندن نيٚ،
چونكٚ زمانى حاٚ ي هٚموو مردووٚ كان ئٚوٚمان پٚ دٚٚٚٚن كٚ ژيانى
دنيا كٚتايى بٚ هٚ يٚ، بٚٚام وٚستگٚ يٚ جوانكردن و نٚخشاندى ژيانى
حه قيقيه، هٚر ئٚو چركٚ ساتٚ يٚ سپاردٚ ي خاكمان دٚكٚن، تٚدٚگٚ يٚ
ئازاردانى ئهوانى تر، چ كارٚ ساتٚكى مٚزن بوو، وٚلٚ تازٚ درٚنگٚ
بٚ هٚموو شتٚكٚ !

كٚتايى:

شاعير به رده وام لهم به ره مه يدا كه (زٚوان) ه، پٚمان ده ٚٚ: پٚويسته
به قووٚ يٚ له دنيا بٚوانين و مامهٚ يه كى قووٚ له گهٚ ٚٚووداوه كان
بكهين، وهٚلٚ ئهو مامهٚ يه، هيچ له حه قيقه تى پوچٚتى دنيا كه
ناكا ته وه.

سهرچاوه:

ديوانى سه باح ره نجهدر، بهرگى يه كه م، 2018، ههولٚر
ژيان بٚمانا يه؟، بٚند باجهلان، 2023، ههولٚر
سه فهر به ره و مناٚ يٚ به كهشتى گه وره بوون، بٚند باجهلان، گٚٚقارى

